

Project Verbetering Viswaterkwaliteit en Visbestand in

visvijver HSV ALTIJD BEET SCHIJNDEL

Na de laatste jaarvergadering van 2022 hebben wij als bestuur besloten om een meerledig project te starten met als doelstelling om de kwaliteit van het viswater te verbeteren en daardoor de vissterfte, waarmee we jaarlijks geconfronteerd werden, terug te dringen zodat we minder vis uit hoeven te laten zetten om ons visbestand op peil te houden.

Dit project werd door ons verdeeld in een aantal deelprojecten, te weten:

1. Vis en viswater onderzoek; *(afgerond)*
2. Nieuwe inlaat voor het verkrijgen van vers water; *(afgerond)*
3. **Het laten plaatsen van vissenbossen in de vijver.**

Deze 3 deelprojecten hebben onderlinge verbanden met elkaar en zouden mooi aansluiten op de reeds gerealiseerde vissteigers welke 2 jaar geleden in de vijver geplaatst zijn. Hierdoor is de toegankelijkheid voor een ieder stukken verbeterd en kunnen ook mindervalide leden makkelijk een hengeltje uitgooien. Uiteraard hoort daarbij een goed en constant visbestand, en daarvoor is natuurlijk een goede waterkwaliteit vereist.

Hierna zal een korte samenvatting worden weergegeven wat de stand van zaken en eventuele resultaten van de deelprojecten zijn.

Vis en viswater onderzoek.

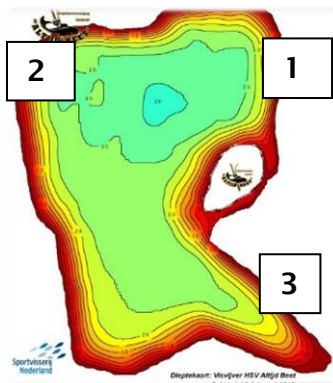
Begin dit jaar werd het viswater geanalyseerd en werd de gevangen vis ook aan onderzoek onderworpen. De uitkomst was dat er parasieten op de gevangen vis zaten en mogelijk één van de oorzaken zou kunnen zijn voor de vissterfte.

Om dit te bestrijden hebben we als eerste een medicijn gekregen om de parasieten op de vissen te laten verdwijnen. Daarbij werd ook geadviseerd om maandelijks een vitamine preparaat in de vijver te verspreiden.

Nu, bijna een jaar later, is er geen overmatige vissterfte meer waargenomen.

Leden van onze commissie water-en visstandbeheer, zorgen door geregelde controles van het viswater, dat het van goede kwaliteit blijft. Dergelijke controle wordt ook gedaan bij het verse water dat we op de vijver laten, afkomstig van de waterloop naast de vijver.

Nieuwe inlaat voor het verkrijgen van vers water.

Onze vijver was al langere tijd voorzien van een waterinlaat (nr.1) en waterafvoer (nr.2) mogelijkheid.

Hierdoor kon een groot gedeelte van de vijver maar summier van vers water worden voorzien.

Na overleg met gemeente Meierijstad werd een nieuwe inlaat gemaakt (nr.3) en werd de sloot doorgetrokken tussen de nummers 1 en 3 om het verse water ook aan de achterzijde van de vijver in te kunnen laten.

Het laten plaatsen van vissenbossen in de vijver.

Zoals hierboven werd gerelateerd zijn we goed op weg om ons viswater en visbestand te verbeteren.

Als laatste en mogelijk de belangrijkste stap in dit proces is het aan laten brengen van vissenbossen in onze vijver. Hierdoor zal niet alleen het waterkwaliteit verbeteren maar zal ook de voedselbron voor vis en andere waterdieren toenemen. Voor de jonge en kleinere vissen zal er meer natuurlijk voedsel en ook schuilmogelijkheden zijn, zodat we een gezond visbestand kunnen verwachten.

Advies Sportvisserij Zuidwest Nederland

Naar aanleiding van het feit dat het fenomeen vissenbossen voor ons onbekend was en wat voor mogelijkheden er zijn voor onze vijver, werd contact opgenomen met SPORTVISSERIJ ZUIDWEST NEDERLAND, in de persoon van Niels HOUBEN (adviseur Water en Visstandbeheer) over het aan laten leggen van vissenbossen in onze vijver.

Betrokken partijen bij dit project

- Sportvisserij Zuidwest Nederland voor advies over het laten plaatsen van vissenbossen als duurzame verbetering van het viswater, de visstand en het sportvisserijgebruik;
- Gemeente Meierijstad als eigenaar van de visvijver voor het verkrijgen van toestemming en voor het laten plaatsen van vissenbossen als onderdeel binnen het project 'Verbetering Viswaterkwaliteit en Visbestand'
- Waterschap AA en Maas voor het bijdragen aan het vergroten van de biodiversiteit en het verbeteren van de waterkwaliteit in de visvijver te Schijndel.
- HSV Altijd Beet Schijndel als visrechthebbende en om de kwaliteit van het viswater te verbeteren en daardoor de vissterfte, waarmee we jaarlijks geconfronteerd werden, terug te dringen zodat we minder (kleine) vis uit hoeven te laten zetten om ons visbestand op peil te houden met als bijkomende gedachte om het jeugdvissen in de toekomst te continueren.

Voordelen van vissenbossen

1. Effectief en efficiënt
2. Verbetert de visstand
3. Onmisbaar hout
4. Ecologische verrijking
5. Natuur met natuur versterken
6. Geen onderhoud
7. Effect bewezen

1. Effectief én efficiënt

Bij veel plassen, meren, vaarten en singels ontbreekt het aan structuur in het water; ze zijn vrijwel kaal. Jonge vissen vinden in deze wateren vaak weinig bescherming en vormen zo een makkelijke prooi voor roofvissen en aalscholvers. Om de visstand in deze wateren te verbeteren zijn vissenbossen dé oplossing voor een tekort aan schuilmogelijkheden voor de vissen.

2. Verbetert de visstand

Om het effect daarvan op de visstand beter in beeld te krijgen, startte Sportvisserij Nederland in 2016 een praktijkonderzoek in verenigingswateren van twee Hengel Sportverenigingen. Na het plaatsen van vissenbossen werden de betreffende wateren meerdere keren bemonsterd. In een later stadium werden ook vissenbossen in andere wateren onderzocht – in totaal op negen locaties, waarvan sommigen twee of driemaal.

Uit de eerste praktijkervaringen blijkt dat vissenbossen van grote toegevoegde waarde kunnen zijn voor de visstand, mits toegepast in de juiste wateren en op de juiste manier.

3. Onmisbaar hout

In het najaar, na het maaien van waterplanten, zijn er in veel wateren nauwelijks schuilplaatsen voor (jonge) vis aanwezig. In het ijskoude winterwater worden vissen – koudbloedig als ze zijn – trager, en gaan ze spaarzaam om met hun energie, ook dat vraagt om beschutte plekken, waar ze zich kunnen verschuilen tegen vijandige vissen en vogels. Door de aanleg van vissenbossen komt daarin verandering. De vissenbossen zorgen verder voor extra voedsel en daarmee leven in de vijvers. Het dode wilgenhout vormt een belangrijke ondergrond en voedingsbodem voor algen en wieren die door slakjes en waterinsecten worden gegeten. Al deze organismen vergroten de biodiversiteit van de wateren en vormen zelf ook weer een belangrijke voedselbron voor vis en andere waterdieren. Verder vormen de vissenbossen paaiplaatsen voor vissen en daarmee zijn het dus ook kraamkamers. Met de aanleg van een vissenbos wordt het gebrek aan schuil-, paai- en foerageerplekken voor witvis opgelost. In het voorjaar zetten vissen er hun eitjes op af. En voor jonge vis vormt het een veilig opgroeigebied. Het zorgt op een eenvoudige manier voor meer natuurlijke structuren in een water.

Kortom: Hoe meer hout, hoe meer vis.

4. Ecologische verrijking

De vissenbossen vormen een ecologische verrijking. Een grote plus voor het waterleven en de waterkwaliteit. Een waterparadijs voor ondergedoken planten en een voedingsbodem voor insecten, schelpdieren en organismen. Ze vergroten de biodiversiteit en vormen zelf een belangrijke voedselbron voor grotere waterdieren.

In veel wateren is de visstand de afgelopen jaren afgenomen of veranderd. De aanleg van vissenbossen is een maatregel gericht op een gevarieerde visstand in een gezond ecosysteem.

5. Natuur met natuur versterken.

De Vissenbossen vervangen natuurlijke structuren die niet in een vijver aanwezig zijn. Daarmee versterken ze de natuur in deze kunstmatige vijvers en dragen eraan bij dat de sportvissers er weer hun visje kunnen vangen.

Een mooie bijkomstigheid is dat vissenbossen een prachtig aangezicht geven voor de vijver.

Foto's zijn als voorbeeld

6. Geen onderhoud

Volgens de brochure van de aannemer Van Aalsburg BV blijkt dat een vissenbos tussen 10 tot 20 jaar meegaat. Er is geen onderhoud nodig. En dus ook geen onderhoudscontract.

Door onze commissie water-en vistandbeheer zal worden gezorgd dat het geen wildgroei wordt en het aanzicht goed blijft. Hiervoor zal beperkte inzet van gemeente Meierijstad nodig zijn.

7. Effect bewezen

Het effect van de vissenbossen is onderzocht en bewezen. Zo bleek in een vijver in Veenendaal dat meer dan 95 procent van de witvis zich schuilhield tussen de vissenbossen. Daardoor kon veel (jonge) witvis hier goed overleven, ondanks de op het water aanwezige aalscholvers. Lokale sportvissers werden ook blij van de gezonde witvisstand. Zij gaven aan meer vis te vangen sinds de vissenbossen waren aangelegd.

Het vissenbos vervult de volgende functies:

- ✓ Toename van productie natuurlijk visvoedsel en daarmee hogere draagkracht voor vis. De vis wordt van nature gezonder;
- ✓ Schuilgelegenheid voor vis tegen aalscholvers en roofvis;
- ✓ Paaisubstraat voor diverse vissoorten;
- ✓ Opgroeigebied voor (jonge) vis;
- ✓ In balans brengen van de vispopulatie;
- ✓ Bevorderen structuren onder water;
- ✓ Laten floreren van planten en dieren;
- ✓ Ambachtelijk gebouwd met natuurlijke materialen;
- ✓ (Lokale) verbetering van vangsten door sportvissers;
- ✓ Verfraaiing van viswater door natuurlijke uiterlijk van Vissenbossen.